

for opnåelse af tilskud ikke gøres afhængigt af, om der faktisk optages lån i forbindelse med investeringen. Man henviser til, at der på tilsvarende måde i loven om udlån til yngre landmænd ikke stilles krav om indkomst og formue under en vis størrelse eller kræves, at landmanden har optaget lån i forbindelse med erhvervelse af ejendommen for at opnå de hjemlede kurstabslån og etableringstilskud — og senere driftstilskud fra staten. Tilskudsordningen vil herved kunne opbygges på en administrativ mere enkel måde, idet støtten kan beregnes alene på grundlag af den opgjorte effektive obligationsrente på færdiggørelsestidspunktet, sammenholdt med den dokumenterede investeringsudgift, uden at det er nødvendigt at skulle bedømme og godkende den låntagning, som ejeren har foretaget.

3. Udvalget har opstillet forskellige modeller for beregning af tilskud af forskellig størrelse, som man forelægger til politisk afgørelse med de anførte bemærkninger, idet man ikke har ment at kunne tage stilling til, hvor store midler der skal søges overført til støtte for investeringsformål fra de til andre formål vedrørende landbruget afsatte beløb. De i lovforslaget forudsatte beløbsrammer for tilskudsordningen (forslagets § 1) er anført med dette forbehold.

a) Dersom der ønskes ydet en støtte, ved hvilken landmanden fuldstændig skadesløsholdes for det ekstraordinært høje renteniveau, kan man forestille sig en ordning, efter hvilken man, når den tilskudsberettigede byggesum er fastsat, beregner, hvor stort kurstabet ville blive, dersom denne byggesum skulle finansieres med $6\frac{1}{2}$ pct. 30-årige kreditforeningslån. Kurstabssikringen af dette beløb kan udbetales som tilskud til landmanden enten kontant eller i rater, f. eks. over en 10-årig periode, og således at rateudbetalingen sker med tillæg af beregnet rente for det endnu ikke udbetalte restbeløb af tilskuddet. Landmanden vil i begge tilfælde opnå fuld økonomisk kompensation, idet han vil blive stillet som om staten havde overtaget obligationer svarende til investeringsudgiften og med den anførte rente og løbetid til kurs 100 straks ved byggeriets færdiggørelse.

Som det fremgår af kapitel II er det årlige investeringsbehov i staldbygninger i perioden frem til 1980 under de anførte forudsæt-

ninger opgjort til ca. 700 mill. kr. regnet i 1971-priser, men således at der i de første år kun påregnes investeringer, der næppe vil overstige 500 mill. kr.

Med det øjeblikkelige effektive renteniveau på ca. 11,30 (svarende til kurs 65 for 30-årige $6\frac{1}{2}$ pct. kreditforeningsobligationer), vil en ordning, ifølge hvilken der sker kontant betaling af kurstabssikringen, beregnet i forhold til en byggesum på 500 mill. kr. årlig, betyde et årligt tilskudsbeløb på 175 mill. kr., så længe investeringsordningen løber. En sådan ordning vil således straks beslaglægge en betydelig del af dispositionsfondens midler, men til gengæld ikke — som en rateordning — forpligte til udbetalinger i en årsrække.

Ved en ratevis udbetaling af kurstabssikringen over 10 år incl. påløbende renter (beregnet med $6\frac{1}{2}$ pct.) vil rentesikringen af eet års staldbyggeri til en investeringsudgift på 500 mill. kr. i alt beløbe sig til 223 mill. kr., hvoraf 27 mill. kr. kommer til udbetaling det første år og restbeløbet over de følgende 9 år, jfr. tabelmaterialet.

Den samlede udgift til alle løbende rentesikringsordninger vil således det første år andrage det anførte beløb på 27 mill. kr., stigende i ordningens andet år (hvor rentesikringen omfatter 2-års staldbyggeri) til 53 mill. kr. og i ordningens 10. år til 223 mill. kr. årlig. De anførte beløb er angivet under forudsætning af et uændret højt renteniveau igennem perioden, og der er ikke taget hensyn til, at der må påregnes et vist bortfald af rentesikringer på grund af ejerskifte m. v., jfr. nedenfor. Den henvises iøvrigt til tabelmaterialet, hvor samtidig er søgt belyst ordningens udgiftsmæssige konsekvenser, dels under et faldende renteniveau, dels under et stabilt lavere renteniveau på 8,5 pct.

b) En mere begrænset investeringsstøtte vil kunne ydes efter en aftrappet skala efter tilsvarende principper som rentesikringsordningen til det almennyttige boligbyggeri. Ordningen vil f. eks. kunne gå ud på, at der i de første år ydes et tilskud svarende til hele forskellen mellem den opgjorte effektive obligationsrente på investeringstidspunktet og en rente på $6\frac{1}{2}$ pct., beregnet af den godkendte investeringsudgift, og således at rentetilskuddet derefter nedsættes over en vis periode. I tabelmaterialet er opstillet de udgiftsmæssige konsekvenser af en ord-